

ORANTKA BARCICKA

Biuletyn Akcji Katolickiej
w Barcicach
Numer 1, marzec 1998 r.

Do Czytelników!

Wraz z nadejściem wiosny rozpoczynamy wydawanie pisma Akcji Katolickiej parafii Barcice. Mamy nadzieję, że starczy nam sił i możliwości, aby docierać do Was systematycznie. Chcemy informować o tym, co dzieje się w Kościele, parafii i oczywiście naszej wiejskiej społeczności. Liczymy na zyczliwość, zrozumienie i współpracę.

Dlaczego „ORANTKA...”?

Barcicka orantka pod krzyżem

Historia sztuki sakralnej przypomina nam naskalne malowidła ściennie, a wśród nich modląca się postać z uniesionymi rękami, tak zwaną orantkę. Bezimienny autor wyraża swoją, czy też cudzą wiarę, która kaze podnosić ręce w geście ufnej modlitwy do istoty nieskończonej doskonałej - do Boga. Prosty lub raczej prymitywny obraz jest dla współczesnego człowieka tajemnicą. Prawie nic nie wiemy o autorze, ani o postaci jego obrazu. To, co można wyczytać jest znikome, ale jakże wymowne. Stojąca postać prawdopodobnie kobiety, utrwalona na kamiennej ścianie zatrzymuje nas swoim gestem podniesionych błagalnie rąk. Ekspiacja, prośba, dzięk-

czynienie, uwielbienie - nie wiemy co chciał wyrazić nasz artysta. Jedno jest pewne - w każdej epoce muszą być ludzie, którzy modlą się więcej i modlą się za innych. Doskonale wyraża tę prawdę znajdujący się w starosądeckim muzeum herb Barcic. Nasza, barcicka orantka z herbu - to zwykła, prosta kobieta, kłęcząca u stóp góry, na której stoi krzyż. Złożone ręce kłęczącej postaci, której stoi krzyż. Złożone ręce kłęczącej postaci, krzyż, a góry napis BARCICE - i nie więcej! Tajemnica? Tymczasem tak! Pracownicy muzeum nie potrafili powiedzieć - od kiedy ten herb jest znany? Kogo przedstawia? Kto jest autorem? Stanowi to wyzwanie dla etnografów, historyków, ambitnych mieszkańców Barcic, badaczy naukowych - może uda się komuś uchylić "rąbka tajemnicy"... Podobieństwo do starożytniej orantki, a może... Coś więcej... (?) Konfrontacja z obrazem Matki Bożej Wniebowziętej z barcickiego kościoła, a także ze starożytnym malowidłem ściennym - prowadzi nas do źródła, do modlitwy! Naszą Orantką parafialną jest przede wszystkim Ona - Maryja Wniebowzięta. Ale czy herb ma pozostać tylko zapomnianą lekcją historii? Zapytajmy siebie, czy on wyraża nas? - Zchcemyjmy sobie odpowiedzieć i wrócić do źródła MODLITWY, a wówczas herb będzie odpowiadał rzeczywistości: Barcice wyrażają modlitwę, modlitwa określa Barcice.

Siostra Emmanuela - Karmelitanka

AKCJA KATOLICKA

1/ Nazwa

Przez Akcję Katolicką rozumiemy zorganizowaną działalność katolików świeckich, która - z ścisłą współpracą z hierarchią -

bezpośrednio zmierza do realizacji apostolskiego celu Kościoła. Akcja Katolicka znaczy więc tyle, co apostolska działalność

2/ Historia

Historia sięga połowy XIX w. Są to czasy po Rewolucji Francuskiej, która wzbudziła antykościelne i antyreligijne prądy myślowe. Akcja Katolicka była w owych czasach jakby systemem obronnym wobec tych niszczących ruchów. We Włoszech powstały koła pod nazwą "Katolickie Przyjaźnie" zakładane przez Pio Brunone de I auteri. W 1835 r. ks. Wincenti Pallotti założył Zjednoczenie Apostolstwa Katolickiego. Podobne próby podejmował we Francji H. D. Lacordaire, a w Anglii J.H. Newman. Nieco później ta myśl objęła także Belgię, Niemcy i Szwajcarię.

Oczywistą rzeczą jest, że wszystkie te ruchy miały przyzwolenie papieża i całej hierarchii Kościoła. Najbardziej wyraziście odniósł się do tego rodzaju działalności świeckich papież Pius X w dokumencie "Motu Proprio" (1903). W nim to po raz pierwszy użył nazwy "Akcja Katolicka" w odniesieniu do wszelkiej działalności katolików świeckich. W 1905 r. w encyklice "Il termo proposito" zawarł zasady teologiczne i organizacyjne Akcji Katolickiej. Późniejszy papież Pius XI w r. 1923 zatwierdził statuty włoskiej Akcji Katolickiej. Jest to data jej właściwych narodzin.

Episkopat Holandii i Polski w 1923 r., oraz Czechosłowacji i Jugosławii w 1927 r. uznały, że Akcję Katolicką stanowią istniejące już wcześniej w tych krajach organizacje katolickie. Późniejsza ewolucja w poszczególnych krajach odmiennie te organizacje i doprowadziła do powstania różnych jej form.

3/ Akcja Katolicka w Polsce

W 1928 roku utworzono Komisję Episkopatu do spraw Akcji Katolickiej pod przewodnictwem Kardynała Augusta Hlonda. Komisja ta postanowiła w 1929 r. utworzyć Akcję typu włoskiego, tzn. centralistyczną, opartą na jednym statucie. 27 listopada 1930 r. Pius XI

zatwierdził Statut Polskiej Akcji Katolickiej. W 1930 r. Kard. August Hlond erygował Naczelny Instytut Akcji Katolickiej (NIAK) z siedzibą w Poznaniu. Pierwszym dyrektorem NIAK został biskup S. Adamski, prezesem zaś Adolf Bniński. Na patrona Akcji Katolickiej wybrano św. Wojciecha. Główną uroczystość wyznaczono na święto Chrystusa Króla. W 1934 r. Episkopat Polski podjął decyzję o unifikacji wszystkich organizacji i stowarzyszeń skupionych w Akcji Katolickiej. Okupacja niemiecka, a następnie trudne dla takich organizacji czasy powojenne doprowadziły do likwidacji Akcji katolickiej. W 1993 r. Jan Paweł II w czasie wizyty Biskupów Polskich (Ad limina Apostolorum) zalecił Kościołowi Polskiemu przywrócenie "...organizacji, stowarzyszeń i ruchów katolickich" /.../ "Wśród nich szczególnie miejsce zajmuje Akcja Katolicka, która kiedyś w Polsce była tak żywa i przynosiła tyle wspaniałych owoców. Trzeba więc, aby na nowo odżyła!" - mówił Papież.

4/ Cel

Cel Akcji Katolickiej utożsamia się z apostolskim celem Kościoła w dziedzinie ewangelizacji i uświęcania ludzi, oraz z chrześcijańską formacją sumień. Ze względu na pełny dostęp do środowisk życia ludzkiego, w których realizuje się świecki świat człowieka, odpowiedzialność za kierowanie organizacją i działalnością Akcji Katolickiej ponoszą świeccy pozostający w ścisłym kontakcie z hierarchią Kościoła. Działalność ta odbywa się na płaszczyźnie życia gospodarczego, zawodowego, kulturalno - naukowego, społeczno - politycznego, oraz w szeroko pojętej sferze życia wychowawczego i edukacyjnego, a nade wszystko religijnego.

O Akcji Katolickiej w Barcicach przeczytajcie Państwo w następnych numerach "Orantki".

A.G.

WIELKI POST

W pierwszych wiekach istnienia Kościoła post przedwielkanocny trwał krótko i był bardzo surowy. Post czterdziestodniowy na wzór Chrystusa, który przez 40 dni przygotowywał się

publicznej działalności, oraz do Swojej Paschy, znany był już w IV wieku. Ostatecznie praktyka postu przedwielkanocnego została umiarkowana w całym Kościele przez papieża Grzegorza Wielkiego w VI w. I objęła okres 40 dni – nie wliczając niedziel, były one bowiem w praktyce Kościoła zawsze dniami radości.

Od samego początku, aż do obecnych czasów Kościół podkreślał podwójny charakter Wielkiego Postu. Z jednej strony post jest czasem przypomnienia i odnowienia Chrztu, a z drugiej wezwaniem do pokuty i nawrócenia.

Środa Popielcowa w swej liturgii jest zewnętrznym znakiem rozpoczęcia publicznej pokuty (z greckiego „metanoia” oznacza wewnętrzną przemianę człowieka).

Od I do III niedzieli Wielkiego Postu przez trzy tygodnie Kościół podkreśla znaczenie chrztu jako początku nowego życia. Przez chrzest bowiem zrodzeni jesteśmy do życia wiecznego. Walka z grzechem i ciągłe nawrócenie jest rodzeniem się na nowo, jak we chrzcie.

Od V niedzieli wkraczamy w pasyjny okres Paschy, czyli rozważamy mękę i śmierć Chrystusa. W obliczu Jego cierpienia i męki przemienieni przez pokutę i odrodzeni poprzez Sakrament pojednania oczekujemy na wydarzenia Wielkiego Tygodnia.

Niedziela Palmowa wprowadza w Misterium Paschalne Chrystusa. Już w IV wieku odbywano procesję śladami Jezusa z Betanii przez Górę Oliwną do Jerozolimy. Ta droga poprzedzała drogę krzyżową Zbawiciela.

Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wielka Sobota z Niedziela Paschalną to wielkie Triduum Paschalne.

Dla Izraelitów Pascha była przejściem Boga i uwolnieniem z niewoli egipskiej. „Tej nocy Ja przejdę przez Egipt... Ja, Pan. Dzień ten dla was będzie dniem pamiętnym i obchodzić go będziecie, jako święto dla uczczenia Pana”. (Wj. 12,3m).

Dla nas Pascha to włączenie, wszczepienie poprzez Chrzest w śmierć i Zmartwychwstanie Chrystusa. Przejście z niewoli grzechu do wolności życia wiecznego w Bogu.

Uczestnictwo i głębokie przeżycie tych wydarzeń w liturgii Wielkiego Postu i Wielkiego Tygodnia z pewnością zaowocuje w nas PASCHĄ,

czyli przejściem od śmierci grzechu do życia iński.

A.G.

Z życia Parafii...

I - Statystyka 1997 roku:

* 53 dzieci zostało ochrzczonych:

- a/ 39 z Barcic Górnych
- b/ 5 z Barcic Dolnych
- c/ 6 z Woli Kroguleckiej
- d/ 3 z poza parafii.

W nich niech będzie nadzieja Rodziców, Kościoła i Ojczyzny!

* 31 Par przeyło Sakr. Małżeństwa.

Niech dzięki Bożej Dobroci będą szczęśliwi jako Małżonkowie i Rodzice, a kiedyś Dziadkowie i Pradziadkowie!

* 38 Osób zmarło:

- a/ 29 z Barcic Górnych
- b/ 4 z Barcic Dolnych
- c/ 5 z Woli Kroguleckiej.

*Wieczny odpoczynek
racz Im dać Panie...*

II - Inne informacje:

1/ Kancelaria Parafialna

a/ Czynna jest w dni powszednie bezpośrednio po każdym Nabożeństwie porannym i wieczornym.

b/ W sprawach małżeńskich prosimy przychodzić we środę po Nowennie.

2/ Sakramentu Chrztu św. udzielamy w każdą 4-tą niedzielę miesiąca podczas Mszy św. o godz. 11.00.

3/ Biblioteka Parafialna

- czynna jest we środy i piątki po Mszy św. wieczornej.

4/ SPOWIEDŹ PRZEDŚWIĄTECZNA

w naszej Parafii będzie w sobotę 28 marca.

Godziny spowiedzi przedstawiają się następująco:

Przed południem od 8,30 do 10,00

i od 10,30 do 12,00.

Po południu od 14,00 do 15,30

i od 16,00 do 17,00.

Zapraszamy, skorzystajcie z Bożego Miłosierdzia!

5/ KONKURS PALM - w Niedzielę Palmową 15 minut przed godz. 11.00 na placu przed kościołem będzie poświęcenie palm. Po Mszy św. najpiękniejsze palmy zostaną nagrodzone.

* W Niedzielę Palmową w Tarnowie odbędzie się Diecezjalne Spotkanie Młodzieży. Dla naszej Parafii przewidziane jest 5 miejsc w specjalnym autobusie, który odjedzie z Barcic o 6.40 rano. Przejazd jest bezpłatny. Prosimy chętne dziewczęta i chłopców o zapisanie się w zakrystii.

6 Akcja Charytatywna:

Dzięki ofiarom rzeczowym Parafian Barcic – członkowie Akcji Katolickiej mogli przed świętami Bożego Narodzenia obdarować upominkami świątecznymi po-

nad 30 Rodzin. Ofiarodawcom jeszcze raz serdecznie dziękujemy.

Obecnie przygotowujemy się do akcji charytatywnej przed Wielkanocą. Mamy nadzieję, że i tym razem dzięki dobroci Ofiarodawców będziemy mogli pomóc najbardziej potrzebującym.

Więści od Panów Sołtysów...

REGREGUJEMY

ŚWIECII!

Przypominamy, że 02 kwietnia odbędzie się pierwszy odbiór posegregowanych odpadów!

Zbliżające się Święta Zmartwychwstania Pańskiego dla Wszystkich naszych Parafian; Wszystkich, którzy modlą się w naszym Kościele i Wszystkich Waszych GOŚCI niech będą dniami szczególnej Bożej Łaski, dniami wzajemnej dobroci i czasem prawdziwej, głębokiej radości.

